

PROJEKTI „TARGET2-SECURITIES” EESTI RAHVUSLIK KASUTAJAGRUPP (EENUG)

28. november 2011, kell 10.00–11.30

Eesti Pank, Tallinn

Koosoleku protokoll

Koosolekut juhatas: Kadri Martin
Koosolekut protokollis: Tiina Soosalu

Koosolekul osalejad: Kadri Martin, Viive Sumberg, Tiina Soosalu (Eesti Pank); Marek Pajussaar (Finantsinspektsioon); Kersti Kiop, Kristel Vanasaun (AS Eesti Väärtpaberikeskus); Kristiina Kaljurand, Lembit Olev (Rahandusministeerium); Jaana Otsasoo, Kärt Mets, Eha Rudi (AS SEB Pank); Elo Tempel, Kristi Kaseväli (AS Swedbank); Anna Krasnova (AS Eesti Krediidipank); Merle Peldes, Helen Kliimask (Danske Bank A/S Eesti filiaal); Piret Tamm (Marfin Pank Eesti AS)

Koosoleku päevakord

1. Ülevaade toimunud üritustest ja tehtud otsustest
2. T2Si projekti mõju Eesti turule – EENUG mõjuanalüüs, edasine kava
3. T2Si nõukogu (AG) päevakava ja ettevalmistus
4. 2012. aasta kava ja prioriteetide ülevaatamine
5. Muud teemad

1. Ülevaade toimunud üritustest ja tehtud otsustest

Kadri Martin andis teada, et EKP nõukogu on T2Si raamlepingu teksti vastu võtnud. T2Si nõukogu (AG) järgmise koosoleku päevakorras on Eesti jaoks üks olulisemaid teemasid hinnastamine. Vääringute lisamise leping on veel läbirääkimiste faasis ja saab lõplikuks 2012. aasta alguses.

Kristel Vanasaun lisas, et olemasoleva info põhjal hinnanguliselt saaks 70–80% tehingutest Eestis arveldatud soodsama (*account allocation*) hinnaga. Täishinnaga lähevad kajastamisele tehingud kahe professionaalse turuosalise vahel. „Kõik kontod T2Si tasandil“ mudel (*all-in model*) on majanduslikus mõttes kasulik, kuid täiendavalt tuleb analüüsida, kuidas Eesti konkurentsiolekorrast positsioneerub.

Elo Tempel rõhutas, et mudeli valiku puhul ei peaks *all-in* veel nii kindel olema, kuna selle mudeli korral ei suuda Eesti pangad Soome pankadega konkureerida.

T2S NUG Expert Network

Kadri Martin tõi kohtumiselt välja järgmist.

Läti ja Leedu deposiitloomid ei ole veel liitumise otsust teinud. Leedu ei plaani oma vääringut lisada ning Läti tahab liitumise T2Siga siduda eurole üleminekuga. Poola puhul on tunda kõhklusi deposiitloomi poolt, kuid keskpang usub positiivsesse lõpplahendusse. Ungari keskpang ei ole ka veel otsustanud vääringu lisamisest. Lisandväärtusteenuseid osutavate võrguteenuse pakkujate hulgast valitakse kaks pakkujat, kelle vahel on liituval deposiitloomil võimalik valida.

Kristel Vanasaun lisas, et EVK kaalub, kumb on soodsam, kuna CoreNeti esialgne hinnakiri on küllaltki kallid. Lisaks on koostamisel Balti riikide ühispöörumise Euroopa Keskpangale, milles tõstatatakse küsimus, kuidas toimub piiriülene arveldus T2Sis.

Otsustati:

- a) EENUG liikmed, kes on pangagrupi kaudu seotud Soome pankadega, uurivad võimalusel, kuidas tehakse tehingud Soomes (tehingute struktuurikirjeldus): kas professionaalsed investorid teevad tehingud kesksete tehingupoolte (CCP) kaudu ja kas need tehingud arveldatakse rahalise makseta (*free-of-payment*, FOP).

2. T2Si projekti mõju Eesti turule – EENUGi mõjuanalüüs, edasine kava

Kadri Martin mainis, et mõjuanalüüsi kinnitamine EENUGi poolt on veninud, kuna septembris oli näha, et lähiajal on tulemas palju olulisi otsuseid, mis võivad mõjuanalüüsi muuta. Täna on mõjuanalüüsi täiendatud ning lähiajal tuleb dokument kinnitada.

Lembit Olev juhtis tähelepanu sellele, et juriidiline keskkond muutub viimasel ajal palju ja seetõttu võiks selles osas mõjuanalüüsis detailsust vähendada.

Arutleti ka teemal, kas lisada mõjuanalüüsi, millises laines Eesti plaanib liituda. Kadri Martin andis teada, et liitujate jaoks on kolm lainet, lisaks neljas neile liitujatele, kes mingil põhjusel esimestes lainetes liituda ei saanud. Varasematele liitujatele on ette nähtud soodustused. Liitumistasu on 25% esimese tegevusaasta teenustasudest, mida varajased liitujad maksuma ei pea. Liitumiste ajakava selgub 2012. aasta augustis.

Kristel Vanasauna sõnul tuleb täiendavalt analüüsida, millises laines liitumine on kõige otstarbekam. Lisaks on EVK-l vaja koostada teostatavusuuring, mis peab valmima enne raamlepingu allkirjastamist. Samuti ootab EVK Rahandusministeeriumi otsust, mis on neile raamlepingu allkirjastamiseks vajalik.

Kadri Martin lisas, et kui valida *all-in* mudeli asemel kihiline (*layered*) mudel, siis tuleb päevakorda küsimus, kuidas tagada arvelduse lõplikkus ja õiguskindlus. Kihilise mudeli kasuks räägib vaid hinnastamise argument, samas on *all-in* tingimused paremad kui aasta tagasi.

Kristiina Kaljurand tegi ettepaneku mudeli valiku põhjendused konkreetsemalt mõjuanalüüsi sisse kirjutada.

Otsustati:

- a) Teha mõjuanalüüsi veel viimased muudatused ning kinnitada dokument selle aasta jooksul.
- b) EVK algatab teostatavusuuringu koostamise ja kaasab vajadusel EENUG liikmeid.

3. T2Si nõukogu (AG) päevakava ja ettevalmistus

Kadri Martin andis teada, et peale hinnastamise puudutab Eestit enam T2Si nõukogu järgmisel kohtumisel Soome ja Eesti algatusel tehtud ettepanek väärtpaberikonto ja rahakonto automaatse sidumise kohta. Kuna raamlepingu ettevalmistamisel võttis EKP vastu vaid need muudatusettepanekud, mis olid vajalikud T2Si käikumiseks, siis jäi automaatne sidumine esialgu kõrvale. Samas on kontode käsitsi sidumise puhul inimefaktorist tulenevad operatsioonilised riskid suured. Eestis saab rääkida mõnekümnest kontost päevas, Soomes on see arv oluliselt suurem.

T2Si nõukogu järgmisel koosolekul räägitakse ka harmoniseerimisest, mis võiks olla ka EENUG jaoks üks järgmise aasta prioriteete. Eestis on teema tõstatamiseks vajalik EVK ja Rahandusministeeriumi initsiatiiv.

Kristel Vanasaun lisas, et Rahandusministeerium peaks täiendavalt analüüsima, mis saab T2Sis kolmanda samba pensioniosakutest, mis on praegu ainult riigisisest arveldatavad – kas suurendada nende mobiilsust või tõsta need hoopis T2Sist välja sarnaselt teise samba pensioniosakutega.

Lembit Olev tõi välja, et EMIRi Euroopa Komisjoni eelnõus väärtpaberituru infrastruktuuride reguleerimiseks antakse erandivõimalus pensioniskeemidest tulenevatele osakutele.

Otsustati:

- a) Rahandusministeerium uurib täiendavalt kolmanda pensionisamba osakutega seotud küsimusi.

4. 2012. aasta aastakava ja prioriteetide ülevaatamine

Kadri Martin andis teada, et EKP kaalub võimalust vähendada 2012. aastal T2Si nõukogu istungite arvu neljalt kolmele. Seetõttu ei ole ka EENUG aastaplaan veel koos. T2Si nõukogu järgmine koosolek toimub tõenäoliselt 2012. aasta märtsis.

Otsustati:

- a) Tõenäoliselt tuleb aasta alguses enne T2Si nõukogu toimuvat koosolekut korraldada veel üks EENUG kohtumine.
- b) 2012. aasta prioriteetid on harmoniseerimine ja teostatavusuuring (peab olema valmis raamlepingu allkirjastamiseks), sh liitumislainete analüüs. EENUG aastakava koos vastutajatega pannakse Eesti Panga juhtimisel kokku, kui selgub T2Si nõukogu koosolekute täpsem ajakava.

5. Muud teemad

Kadri Martin informeeris, et Eesti Pank plaanib Eesti Maksesüsteemide Ekspertide Nõukogu (EMEN) struktuuri muutmist, misjärel EENUG liigub EMENi alluvusse. EENUG-le tekib n-ö kõrgem kogu, kus lisaks T2Sist räägitakse rahaarvelduste teemadel, loomisel olevast SEPA foorumist ja tulevikus ka tagatiste haldusest. EMENi hakkab tõenäoliselt sel juhul kuuluma ka Rahandusministeeriumi esindaja.